

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง อำนาจออกกฎระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุของคณะกรรมการ
บริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด

บริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด ได้มีหนังสือ ที่ รฟพท. ๐๑๐๘๐๒/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ เห็นชอบให้การรถไฟแห่งประเทศไทยจัดตั้งบริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด (รฟพท.) ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๓๙ (๘) เพื่อให้บริการโครงการระบบขนส่งทางรถไฟเชื่อมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (Airport Rail Link) รฟพท. จึงถือเป็นรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยมีการรถไฟแห่งประเทศไทยถือหุ้นร้อยละ ๑๐๐ และอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้การดำเนินงานของ รฟพท. สอดคล้องกับนโยบาย แผน กฎหมาย และมาตรการที่เกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาวิสาหกิจ

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของ รฟพท. เป็นไปด้วยความถูกต้องและชัดเจน ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเป็นไปตามข้อสังเกตและคำแนะนำของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน รฟพท. จึงขอหารือว่า การที่ รฟพท. เป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งให้อำนาจหน้าที่คณะกรรมการบริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด ในการวางข้อบังคับว่าด้วยระเบียบการบริหารและปฏิบัติงานภายในบริษัทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๐๘ และข้อบังคับของบริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด ข้อ ๒๔ ประกอบกับการรถไฟแห่งประเทศไทย มีหนังสือ ที่ รฟ ๑/๒๑๑๒/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๘ มอบอำนาจให้คณะกรรมการบริษัทมีอำนาจโดยสมบูรณ์ในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามภารกิจหน้าที่และเป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น รฟพท. โดยคณะกรรมการบริษัท มีอำนาจที่จะออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการพัสดุ เพื่อใช้ภายในบริษัทได้เองหรือไม่ หรือต้องนำกฎ ระเบียบว่าด้วยการพัสดุของการรถไฟฯ ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่มาบังคับใช้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๓) ได้พิจารณาข้อหารือของบริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด (รฟพท.) โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลางและสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ) ผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวง) ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้แทนบริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ที่ผ่านมาคณะกรรมการบริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด มีมติให้ รฟพท. นำระเบียบว่าด้วยการพัสดุของการรถไฟแห่งประเทศไทย

มาบังคับใช้ในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุเพื่อดำเนินการตามภารกิจหน้าที่ของ รฟพท. ตลอดมา จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘ คณะกรรมการบริษัท รถไฟฟ้า ร.พ.ท. จำกัด ได้ออกระเบียบว่าด้วยการพัสดุของตนเองขึ้นใช้บังคับ คือ ระเบียบบริษัท รถไฟฟ้า ร.พ.ท. จำกัด ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๕๘ แต่ปรากฏว่ามีการโต้แย้งเกี่ยวกับการออกระเบียบดังกล่าว รฟพท. จึงได้หารือปัญหาดังกล่าวไปยังสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีหนังสือตอบข้อหารือดังกล่าวว่า เรื่องที่ รฟพท. หารือมา เป็นปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้ระเบียบของ รฟพท. ซึ่งมีได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จึงขอให้ รฟพท. หารือมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา^๑

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๓) ได้พิจารณาข้อหารือประกอบกับข้อเท็จจริงเพิ่มเติมดังกล่าวแล้ว เห็นว่า รฟพท. เป็นบริษัทซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยการรถไฟแห่งประเทศไทย และการรถไฟแห่งประเทศไทยเป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมดใน รฟพท. ทำให้ รฟพท. มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจหลายฉบับ^๒ แต่เมื่อ รฟพท. เป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากการรถไฟ

^๑หนังสือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่ ดผ ๐๐๑๗/๐๙๙๘ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๙ ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีถึงบริษัท รถไฟฟ้า ร.พ.ท. จำกัด

^๒พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(ก) องค์การของรัฐบาลหรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(ข) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

(ค) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ก) และ/หรือ (ข)

มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

(ง) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ค) และ/หรือ (ก)

และ/หรือ (ข) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

(จ) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ง) และ/หรือ (ก)

และ/หรือ (ข) และ/หรือ (ค) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

ฯลฯ

ฯลฯ

พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล หรือกิจการของรัฐตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น และหมายความรวมถึงหน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของ แต่ไม่รวมถึงองค์การหรือกิจการที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อสงเคราะห์หรือส่งเสริมการใด ๆ ที่มีใช้ธุรกิจ

(๒) บริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทรวง ทบวง กรม หรือทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบเท่า และหรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ หรือ

(๓) บริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทรวง ทบวง กรม หรือทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบเท่า และหรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) และหรือ (๒) มีทุนรวมอยู่ด้วยถึงสองในสาม

ฯลฯ

ฯลฯ

(มีต่อหน้าถัดไป)

๒๓๒

ปฏิบัติงานต่าง ๆ ของบริษัทได้ ตามข้อ ๒๔ (๔) และ (๗) ของข้อบังคับดังกล่าว^๓ ประกอบกับการประกอบกิจการก่อสร้าง ดำเนินการ และบำรุงรักษาระบบบรณาง รถไฟ รถไฟฟ้า หรือระบบยานพาหนะที่ใช้พลังงานอื่น ๆ รวมถึงธุรกิจอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับระบบดังกล่าว เป็นวัตถุที่ประสงค์ประการหนึ่งของ รฟพท. ตามหนังสือบริคณห์สนธิบริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด^๔ อีกทั้งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๓๔ เห็นชอบตามที่กระทรวงการคลังเสนอให้ผ่อนคลายระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการเงินของรัฐวิสาหกิจให้มีความคล่องตัวยิ่งขึ้น โดยให้คณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจรับผิดชอบในการบริหารพัสดุ ตลอดจนกำหนดหรือแก้ไขปรับปรุงระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการพัสดุได้เองตามความเหมาะสม โดยแจ้งให้กระทรวงการคลังทราบ^๕ ดังนั้น รฟพท. จึงมีอำนาจออกกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการพัสดุ เพื่อใช้ภายในบริษัทได้เอง ทั้งนี้ โดยกฎระเบียบดังกล่าวจะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีที่มีผลใช้บังคับกับรัฐวิสาหกิจโดยทั่วไป

(นายดิศพัทธ์ โทตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

^๓ข้อ ๒๔ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่จัดการกิจการบริษัท ให้นำมาซึ่งความเจริญของกิจการบริษัทเพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน และดำเนินธุรกิจอื่นเกี่ยวกับการขนส่งของบริษัทและธุรกิจอื่นซึ่งเป็นประโยชน์แก่กิจการบริษัท โดยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ข้อบังคับ และมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัท และรวมถึงอำนาจหน้าที่ดังนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๔) วางข้อบังคับเกี่ยวกับการต่าง ๆ และการตามวัตถุประสงค์ของบริษัท

ฯลฯ

ฯลฯ

(๗) วางข้อบังคับว่าด้วยระเบียบปฏิบัติงานต่าง ๆ ของบริษัท

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔รายละเอียดวัตถุประสงค์ของบริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ประกอบกิจการก่อสร้าง ดำเนินการ และบำรุงรักษาระบบบรณาง รถไฟ รถไฟฟ้า หรือระบบยานพาหนะที่ใช้พลังงานอื่น ๆ รวมถึงธุรกิจอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับระบบบรณาง รถไฟ รถไฟฟ้า หรือระบบยานพาหนะที่ใช้พลังงานอื่น ๆ

(๓) ประกอบกิจการขนส่งคนโดยสาร ขนถ่ายสินค้า พัดภัณฑ์ และของอื่น ๆ ด้วยระบบบรณาง รถไฟ รถไฟฟ้า หรือระบบยานพาหนะที่ใช้พลังงานอื่น ๆ ทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ และได้ดินทั้งในประเทศ ระหว่างประเทศ และต่างประเทศ อันหมายความว่ารวมถึง การซื้อ ขาย สรรวจ พัฒนา จัดหา รับจ้างแปรสภาพ วางแผน สร้าง ตรวจสอบ วิเคราะห์ ออกแบบ ติดตั้ง ผลิต จัดให้ได้มา จัดส่ง บำรุงรักษา สรรวจ ประมูล รับเหมาก่อสร้าง ซ่อมแซม นำเข้า ส่งออก และดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการขนส่งและขนถ่ายสินค้า และคนโดยสาร หรืองานอื่นที่ส่งเสริมกิจการเช่นนั้น

ฯลฯ

ฯลฯ

^๕หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๒/ว ๑๕๖ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๓๔ ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีถึงกระทรวง ทบวง กรม